

MINNES MOREN: Borghild Tvedt var lørdag til stede ved markeringen av morens og tantens heltedåd.

Borghild (82) minnes moren

Borghild Tvedt (82) kjenner fortsatt klumpen i halsen når hun ser statuen av moren Bertine og tanten Ester – jentene på Flatholmen.

AV ANN KRISTIN HANSEN

I DAG er det hundre år siden en forferdelig ulykken ved Flatholmen, der søstrene Bertine og Ester Olsen mistet sin far og 10 år gamle bror, men ved en utrolig helteinnsats klarte å redde den minste broren Ansgar (8).

Lørdag ble heltedåden markert ved statuen og i Melingsjøhuset i Tananger. Til stede var blant annet ordfører Trygg Mæland og Bertines datter Borghild Tvedt.

Det var den 24. januar 1894 at frykterten på Flatholmen skysses

kona over med båt til Tananger. Hun skulle besøke en venninne. Med på turen var smårollingene Torvald (10) og Ansgar (8).

Bertine (14) og Ester (12) ble hjemme for å passe de to minste søsknene.

Da mor var satt i land og båten var på vei tilbake til Flatholmen, blåste det plutselig opp til et forrykende uvær med sørvest vind og harde snøbyger. Fra kjøkkenvinduet hjemme på Flatholmen så Bertine og Ester at faren og småguttene fikk store problemer.

Løp ut

«I et øyeblikk var de ute av døra – fra de små. De sprang så tøflene fløy høyt i lufta, over myrhull og skrenter til naustet. De rev det opp og satte nedover fjellskrånningen med hvitebåten», heter det i Nordahl Rolfsens lesebok. Fortvilet rodde småjentene ut over de frådende bølgene, der faren og brødrene hadde hava-

ret med båten. Fortsatt kunne de se farens hvite hår flagre i vinden. Rett før de kom fram, hørte de ham rope «Herre Jesus, frels min sjel». Så ble han borte i bølgene.

Før faren måtte gi opp kampen mot drukningsdøden, hadde han imidlertid klart å legge minstemann, Ansgar over årene. På mirakuløst vis, klarte de vevre jentene å heise opp den våte bylten fra sjøen og opp i båten.

Tappert kjempet de fortsatt mot bølger og vind for å prøve å redde den største broren og faren. Men de fant dem aldri. Til slutt måtte de innse at de var druknet.

Hudløs i hendene

Blodet dryppet av Bertines fingre da de kom tilbake til holmen. Ved døra til naustet sto de to minste søskene og ventet, hånd i hånd.

Livløs, ble vesle Ansgar løftet på land. De to jentene bar ham opp til huset, og prøvde å få liv i åtte-

åringen igjen. Heldigvis hadde de sett på at faren berge vesle Ignatius da han falt i et brønnhull. Jentene strevde og strevde, og til slutt våknet Ansgar opp igjen.

Ester og Bertine varmet den vesle gutten, ga ham varm melk, og fikk ham til å kaste opp. De hadde klart å redde brorens liv. Før det mørknet, hadde de også tent på fyret. Så satt de og våket hele natten og kjempet mot tårene.

I mellomtiden satt moren hos en venninne og drakk kaffe, intetanende om dramaet som utspant seg hjemme. Først neste dag, kom det endelig folk fra Risa for å se etter hummerteiner. Da skjønte de at noe var fryktelig galt på Flatholmen.

Gått i arv

Historien om tragedien og en heltedåden i havgapet

FORTALTE: Mette Arnstad fra Rogaland teater gjenfortalte historien fra Flatholmen i Melingsjøhuset lørdag.

MINNETALE: Ordfører Trygg Mæland i Sola holdt lørdag minnetale over jentene på Flatholmen, Bertine og Ester Olsen. Til venstre i bildet Bertines etterkommere.

har gått i arv gjennom slektsleddene, forteller Bertines datter Borghild Tvedt. Etter krigen ble også moren og tanten hennes landskjent gjennom Nordahl Rolfsens lesebok.

I 1990 ga SR-bank en statue av de små søstrene til Sola kommune. Den er laget av kunstneren Mangus Håvarstein. Siden har også dramaet på Flatholmen fått sin egen sang.

Vinden som knaket i veggene, minnet folk litt ekstra om det som hendte for 100 år siden da Mette Arnstad fra Rogaland teater gjenfortalte historien i Melingsjøhuset lørdag.

Og som ordfører Trygg Mæland sa i sin minnetale: For den som tar turen til indre havn i Tananger, vil statuen stå der og stille minne om det som skjedde 24. januar 1894.